

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI
OTORINOLARINGOLOGIYA, BOLALAR
OTORINOLARINGOLOGIYASI, BOLALAR STOMATOLOGIYASI
KAFEDRASI**

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

Xaitov Q. N.

2023 yil 21 iyun

**OTORINOLARINGOLOGIYA
FANI BO'YICHA
O'QUV USLUBIY MAJMUA**

V kurs

Bilim soxasi 500000.....-Sog'liqni saqlash va ijtimoyi ta'minot

Ta'lim sohasi: 510000 - Sog'liqni saqlash

Ta'lim yo'nalishi: 5510100 – Davolash ishi
5111000- Kasb ta'limi (5510100 – Davolash ishi)

Umumiy o'quv soati – 196

Shu jumladan:

Ma'ruza – 12

Amaliyot – 96

Mustaqil ta'lim soati – 88

TOSHKENT – 2023

Otorinolaringologiya fani o'quv uslubiy majmuasi 5510100 – Davolash ishi, 5111000- Kasb ta'limi (5510100 – Davolash ishi)yo'nalishining 2018 (O'zR CCB 02.10.2018 yil 564-sonli buyrug'i) o'quv rejasi va o'quv dasturi bo'yicha tuzilgan

Tuzuvchilar:

Professor: Amonov Sh.E.,

Dotsentlar: Jabborova D.R.,Rasulova N.A., Ergashev J.D., Alimova D.D.

Assistentlar: Nurmuxamedova F.B., Yakubov M.M., Mamatova Sh.R., Salomov Q.M., Ismatova K.A., Egamberdiyeva Z.D.

Taqrizchilar

TTA Otorinolaringologiya kafedrası prof t.f.d. **Matkuliyeu X.M.**

ToshPMI Oftalmalogiya kafedrası mudiri t.f.d. **Buzrukou B.T.**

Fanning O'quv uslubiy majmuasi Toshkent Pediatriya Tibbiyot Instituti Markaziy uslubiy kengashining 2023 yil "23" iyun №10 son qarori bilan tasdiqlandi.

Kafedra mudiri: _____ **prof. Amonov Sh.E.**

I Pediatriya fakulteti dekani: _____ **Raxmatullayev A.A.**

O'quv uslubiy bo'lim boshlig'i _____ **Isaxanova N.X.**

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Ma'ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Kirish: Burunning o'tkir va surunkali kasalliklari	2
2.	Burun yondosh bo'shliqlarini kasalliklari	2
3.	Halqumni o'tkir va surunkali kasalliklari	2
4.	Quloqning o'tkir va surunkali kasalliklari	2
5.	Quloqning yiringsiz kasalliklari. Labirintitlar	2
6.	Hiqildoqni o'tkir va surunkali kasalliklari	2
	Jami:	12

3. Amaliy mashg'ulotlar

№	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Kirish. Burun va burun yondosh bo'shliqlarining kliniko anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.	5
2.	Burunning o'tkir kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
3.	Burunning surunkali kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
4.	Sinusitlar va burun o'smalari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
5.	Halqumni kliniko anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.	5
6.	Halqumning o'tkir kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
7.	Halqumning surunkali kasalliklari va o'smalari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
8.	O'tkir va surunkali tonzilolitlar, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
9.	Quloqni kliniko anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.	5
10.	Tashqi quloqni kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5
11.	O'rta quloq kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi. o'rganish	5
12.	Labirintitlarni va quloq o'smalari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	5

13.	Quloqning yiringsiz kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	6
14.	Eshitish pastligi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	6
15.	Karlik, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	6
16.	Hiqildoqni kliniko anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.	6
17.	Hiqildoqning o'tkir kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika.	6
18.	Hiqildoqning surunkali kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.	6
	Jami:	96

Amaliy mashg'ulotlar xronokartasi

Vaqt	Bajariladigan ishlar tarkibi
8.30 -9.15	Ma'ruza
9.15-9.20	Tanaffus
9.20-10.05	Uy vazifasini tekshirish. Faol savol-javob.
10.05-10.15	Tanaffus
10.15- 10.20	Talabalarga mashg'ulotni maqsad va vazifalarini tushuntirish
10.20- 11.50	Uy vazifasini tekshirish. Faol savol-javob.
11.50-12.30	Tanaffus
12.30-13.15	Vaziyatli masalalarni yechish, grafik organayzerlar
13.15-13.20	Tanaffus
13.20-14.05	Bemorlarni kuratsiya qilish
14.05-14.10	Tanaffus
14.10-14.30	Mashg'ulot rezyumesi, amaliy mashg'ulotni baholash va xujjatlarni to'ldirish (o'quv jurnali, konspektlar, o'zlashtirish va davomat varaqasi). Talabalarni yangi mavzu rejasi, maqsadlari, vazifalari bilan tanishtirish.
14.30-	Pedagogning keyingi mashg'ulotga tayyorgarligi

Amaliy ko'nikmalar ro'yxati

1. Faringoskopiya (epi, mezo, gipo)
2. Rinoskopiya
3. Otoskopiya
4. Laringoskopiya
5. Eshitishni kamerton yordamida tekshirish (Akumetriya)
6. Ogiz va burundan surtma olish

7. Quloqni yuvish
8. Burun va quloqdan yot jismni olib tashlash
9. Limotrop dori yuborish
10. Halqumni artish
11. Transtimpanal quloqqa dori yuborish
12. Lakunalarni yuvish

Amaliy mashg'ulot №1. Kirish. Burun va burun yondosh bushliqlarining klinik anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Kirish. Burun va burun yondosh bo'shliqlarining klinik anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Burun va burun old bushliqlari klinik anatomiyasini
2. Burun va burun old bushliqlari klinik fiziologiyasini
3. Burun va burun old bushliqlarini zamonaviy tekshirish usullari.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Burunning o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyani
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'tkir rinit, burun tusig'i qiyshayishi va burun chipqonida kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Miyaga xujum».	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor onasi bola burnidan nafas olishiga qiynalishiga, ko'karib keta boshlaganiga. Bu belgilar bemor onasi tug'ilganidan boshlangan deb xisoblaydi. Ko'ruvda: tashqi burun o'zgarishlar yo'q. Yuz va tana terisi odatdagi rangda, biroz namlangan. Tomir urishi daqiqasiga 152 marta. Ovozi manqalangan. Burun bo'shlig'i shilliq pardasi och pushti rangda, shishmagan. Burun yo'llari toza. Paxta tolasi burun oldiga olib kelganda chap tomonida paxta tolasining harakati kuzatilmaydi. Burun oldi bo'shliqlari sohasi barmoq bola bezovtalanmaydi. Burun orqali nafas olish chap tomonda buzilgan. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga	Flipchart Fayl - « Klinik vaziyat»

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		olgan holda bemorga tashxis qo'ying.	
9.30-10.00	Prezentatsiya bolalarda sinusitlar.	Bolalarda tug'ilganda qaysi burun yondosh bo'shliqlari bo'lmasligi, burun yo'llari qanaqa rivojlanganligi. Variantlar aytilgan zaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilar	PP prezentatsiya (CD disk) Otolaringologiya, informatiya manbayi –Palchun 28 bet,
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada O'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabani anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib Otorinolarinolog shifokorining diagnoz quyishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.50	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Rinoskopiya va burunning anatomiya va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Burun yondosh bo'shliqlarini tekshirish	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Oldingi va orqa rinoskopiyanı bajarish va burun yondosh bo'shliqlari anatomik va fiziologik o'ziga xosligini muhokama qilish. Burun yondosh bo'shliqlarini tekshirish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabani ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	
11.50-12.50	Tanaffus		
12.50-13.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Burun tug'ma nuqsonlari bor bemorlarga (xaona atreziyasi, bo'ri tanglay, quyuncha lab va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida taktika bilan muhokama qilish.
13.30-14.00	Praktika	MSKT, KT, MRT, 3D rentgen va Rentgen snimkalarini Interpretatsiya qilish.	Amaliyot fayli
14.00 – 14.50	Guruhda ishlash	Klinik fikirlash varog'ini to'ldirish, kasallik belgilarini differensial-diagnostika qilish, xaona atreziyasi, bo'ri tanglay, quyuncha lab	Sinusit dif diagnostika fayli
14.50-15.20	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilikni bildim" degan savolga javob beradi.	

Joriy baholash bo'yicha talabalar bilimni baholash mezonlari (JB)

Baholash	Joriy amaliy mashg'ulotni baholash mezonlari
-----------------	---

5 «A'lo»	Burunning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Burun bolalarda uziga xosligini va tekshirish metodlarini biladi, TKFVBVni berilgan patologiya (kasallik klinikasi, diagnostika va davo standarti, 6-7ta retsep yozish bilan to'ldira oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yecha oladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 10ta baddan iborat konspekti bor Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema bo'yicha himoya qiladi.
4 «Yaxshi»	Burunning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Burun bolalarda o'ziga xosligini va tekshirish metodlarini biladi, TKFVBVni berilgan patologiya (kasallik klinikasi, diagnostika va davo standarti, 6-7ta retsep yozish bilan to'ldira oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yecha oladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 6-7 ta baddan iborat konspekti bor Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema bo'yicha himoya qiladi.
3 «Qoniqarli»	Burunning fiziologiyasini biladi. TKFVBVni berilgan patologiya (kasallik klinikasi, diagnostika va davo standarti, 2-3ta retsep yozish) bilan to'ldira oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni xatolar bilan yecha oladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 2-3ta baddan iborat konspekti bor Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi.
2 «Qoniqsiz»	Burunning fiziologiyasini bilmaydi yoki kam biladi. TKFVBVni ushbu patologiya bilan to'ldira olmaydi. Amaliy ko'nikmalarni bajara olmaydi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtira olmaydi. Konspekt 1-2 bandi yoki yo'q, rasmlar ham yo'q. Bemorni tashxisoti va davolashga asoslanib kuratsiya qila olmaydi va kasallik tarixini yozolmaydi.

Amaliy mashg'ulot №2 Kirish. Burunning o'tkir kasalliklari, bolalarda o'ziga xos kechishi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch holatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga burunning o'tkir kasalliklarida diagnostik tekshirish usullarini, davolash prinsiplarini, va shoshilinch holatlarda birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralar bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi: Talaba bilishi zarur:

1. Burun va burun old bushliqlari klinik anatomiyasini, fiziologiyasini, bolalardagi o'ziga xosligini.
2. O'tkir rinitlarning etiologiyasi, patogenezi, tasnifini.
3. O'tkir rinitlarning klinik belgilarini
4. O'tkir rinitlarning tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini
5. Burun chipqoni va burun to'sig'i qiyshayishi etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarini va davolash prinsiplarini.

? Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Burunning o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.

3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-kadam oldingi rinoskopiya
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan holda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'tkir rinit, burun to'sig'i qiyshayishi va burun chipqonida kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini kurish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «Burun va burun yondosh bo'shliqlari klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari ».	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muxokama yoki vaziyatli masala yechish	Bemor tanaharoratini 37,3 C ⁰ ko'tarilishiga, aksirishiga, burun bitishiga, burundan ajralma kelishiga, tomoq qurishiga va ko'zidan yosh oqishiga shikoyat qiladi. Bu belgilar bemor oyog'idan zah o'tkazgandan 3 kun o'tib paydo bo'ldi. Ko'ruvda: tashqi burun qanotlari ustida biroz qizarish bor. Yuz va tana terisi odatdagi rangda, biroz namlangan. Tomir urishi daqiqasiga 82 marta. Ovozi manqalangan. Burun bo'shlig'i shilliq pardasi qizargan, tomirlari kengayib shishgan. Burun yo'llarida ko'p miqdorda shilliqsimon suyuqlik bor. Burun oldi bo'shliqlari sohasi barmoq bilan bosilganda og'riqsiz. Burun orqali nafas olish buzilgan. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashxis qo'ying	Flipchart Fayl - « Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Burun to'sig'i qiyshayishi. Prezentatsiya	Burun to'sig'ining qiyshiqqligining bola organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilari Qaysi kasalliklar burun orqali nafas olish kiyinligi bilan kechadi.	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya. Seminar mashg'ulot uchun "Mashg'ulot 1"
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada O'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabani anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baholash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Rinoskopiya va burunning anatomiya va fiziologiyasini o'ziga xosligini mustahkamlash. 2. Burunning nafas va hidlov funksiyasini tekshirish	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Oldingi va orqa rinoskopiya bajarish va burunning anatomik va fiziologik o'ziga xosligini mustahkamlash. Burunning nafas va xidlov funksiyasini tekshirish Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabani ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
11.30-11.50	Praktika guruh bilan ishlash	Oldingi , orqa rinoskopiya tekshirish usuli o'tkazish interpretatsiyasi	amaliy ko'nikamani qadamma -qadam o'tkazish faylini ko'ring
11.50-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	ma'ruza zalida ma'ruzachi tomonidan ma'ruza o'qiladi.	
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarining «Burundan nafas olishning qiyinlashishi» sindromi bor bemorlarga (rinitlar, burun to'sig'ining qiyshayishi, sinusitlar va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari. Maqsad; Burundan nafas olish qiyinligi sindromini to'g'ri baholashni talabaga o'rgatish. Vazifa; Talaba burundan nafas olish qiyinligining sababini topishi kerak. Kasallikni xatosiz aniqlab davo choralarini to'g'ri tanlash. Ssenariy ; rollar guruhdagi talabalarga bo'lib beriladi A) otasi B) bemor 13 yosh V) umumiy amaliyot pediatri – kasallik sababini aniqlab davo choralarini tanlaydi. G) ekspertlar-holatni obyektiv baholaydi. O'yin boshlanadi; Xodisa joyi; umumiy pediatri qabulxonasi. Otasi 33 yoshda shofer. Oilada birinchi farzand. Yoshi 13 da muddatida tug'ilgan. O'tkazgan kasalliklari raxit virusli gepatit «B» tez-tez ORVI. Shikoyati; burundan nafas olish qiyinligiga yopiq burun aksa urishga tez-tez sinusit bo'lishiga vaqti vaqti bilan eshitishni pasayishiga bronxial astma xurujlari enurez aqliy rivojlanishni orqada qolishiga prikus бузилишига. O'yinning boshlang'ich fazasi; doktor mening bolamni ko'rib qo'ying. «Bolam burun bilan yaxshi nafas olmaydi». « O'yinning taminlanishi »	Doska oldida muxokama qilish Otorinolarinolog joyi. (Peshona reflektori. Lor ko'rigi uchun steril instrumentlar.quloq voronkalari. burun oynasi. shpatel'.) Tibbiy varaqalar; bolaning rivojlanish tarixi. F №1 12.umumiy qon taxlili.umumiy siydik taxlili blankalari.
14.00-14.20	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan mavzuni mustahkamlash. Har bir talaba “Bugun men nima yangi narsa o'rgandim”	
15.00 – 18.00	mustaqil tayyorlanish	kafedra tematik xonalarida, bibliotekada yoki simulyatsiya markazida mustaqil shug'ullanish	

Joriy amaliy mashg'ulotni baholash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baholash mezonlari
------	--

5 «A'lo»	Burunning o'tkir kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baholagan holda qo'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan holda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch holatlarda bemorga birinchi yordamni ko'rsata oladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Burunning o'tkir kasalliklari tashxislash Burunning o'tkir kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Burunning o'tkir kasalliklari simptomlari, klinik shakllari haqida ma'lumotga ega. Burunning o'tkir kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Muvzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Burunning o'tkir kasalliklari davolashda ishlatiladigan dori moddalarini sanab bera oladi, lekin standart bo'yicha qanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar kiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Burunning o'tkir kasalliklari xaqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba noto'g'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №3. Burunning surunkali kasalliklari, bolalarda o'ziga xos kechishi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga burunning surunkali kasalliklarida diagnostik tekshirish usullarini, davolash prinsiplarini, va shoshilinch holatlarda birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralar bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Surunkali rinitlarning etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
2. Surunkali rinitlarning klinik belgilarini
3. Surunkali rinitlarining tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini
4. Burunning xatarli va xatarsiz o'smalari etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarini va davolash prinsiplarini.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Burunning surunkali kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslahatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyani
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan holda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'tkir rinit, burun to'sig'i qiyshayishi va burun chipqonida kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv o'yin «Miyaga xujumi». Burun bitishi. Burun bitishi sabablarining differensial tashxisi. Bir kishi hamma sabablarni yozib boradi. Keyin har birini alohida muhokama qilinadi. Burun bitishining sabablari ko'p bo'lishi mumkin va o'qituvchida hamma sabablar ro'yhati bo'lishi kerak:	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muxokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Erkak kishi sizning huzuringizga ikki yildan beri burun bitishiga, ba'zida burundan qon ketishiga, burundan shilliq ajralmalar kelishiga va og'iz qurishiga shikoyat qilib keldi. 1-savol. Dif.tashxis qanday? (talabalar istalgan etiologiyali rinitga, jumladan, vazomotor, allergik, virusli yoki bakterial, burun travmasi, qon muammolariga ishora qilishlari mumkin) 1 savol. Sizni qaysi qo'shimcha ma'lumotlar qiziqtiradi? (hid bilishning pasayishi, hid bilishning o'zgarishi, tumovning "mavsumiyligi, yiringli ajralmalar va h.k.zolar. mavjudmi?) 2 savol burun travmalari bo'lganmi, sport bilan shug'illanadimi? Qo'shimcha ma'lumotlar. Yigit unda mavsumiylik yo'qligini burun doimo bitib turishini, boks bilan shug'ullanishini va tez-tez yuziga zarbalar olishini, yiringli ajralmalar shamollash va qish vaqtida bo'lishini aytdi. Hid bilish buzilmagan. 3-savol. Ushbu bemorni ko'rigi nimalardan iborat bo'lishi kerak? (burun- shillik, burun to'sig'ini ko'zdan kechirish, burun palpatsiyasi, sinuslar proeksiyasi, tomoq va quloqlarni ko'zdan kechirish) Qo'shimcha ma'lumot. Ko'ruvda o'ng burun katagini deyarli butunlay yopuvchi, burun to'sig'ini qiyshayishini aniqladingiz. Burun shilliq qavati odatdagi tusda, giperemiya alomatlari yo'q. Quloq va tomoq o'zgarishsiz. Sinuslar proeksiyasi og'riqsiz. Shunday qilib, burun bitishiga burun to'sig'ining qiyshayishi asosiy sabab bo'lgan. Og'iz qurishiga kasal havoni asosiy qismini og'iz orqali olishi sabab bo'lgan. Baholash varaqlarining yozilishi va muxokama	Flipchart Fayl - « Klinik vaziyat» Vazomotor rinit Doska oldida muxokama qilish Otorinolaringolog joyi. (Peshona reflektori. Lor ko'rigi uchun steril instrumentlar.quloq voronkalari. burun oynasi. shpatel'.) Tibbiy varaqalar; bolaning rivojlanish tarixi. F №112.umumiy qon taxlili.umumiy siydik taxlili blankalari.
9.30-10.00	Prezentatsiya Surunkali rinitlar	Rinit bilan og'rigan bemorlarni tekshirish. Oldindan flipchart tayyorlab qo'yish yoki doskada allergik va boshka rinitlar sabablarini farqlarini yozish mumkin. Jadvalga qarang. Masalan, allergik (mavsumiy, yillik, kasbiy), infeksiyon (o'tkir yoki surunkali), noyob turlari (beta-blokatorlar, aspirin,	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya. Seminar mashg'ulot uchun fayl "Mashg'ulot 2"

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		KOK, NPVS, mahalliy tomirlarni toraytiruvchi preparatlarni qabul qilish bilan bog'lik, atrofik, autoimmun, neoplastik). Ba'zida rinitlar (mukovitsidoz, SQB, RA)ni, OITSni, gormonal kasalliklar (gipotireoz)ni, homiladorlikni, keksa erkaklar tumovini va b.q.ni yuzaga kelishi bilan bog'lik bo'lishi mumkin. Rinitlar sababini muhokama qilib bo'lgandan keyin, o'ziga xos simptomatikani muhokama qilish (Masalan, allergik mavsumiy rinitlarda - asosan aksa urish, qichishish va rinoreya shilliq va suvli ajralmalar bilan, yillik rinitda - burun bitishi va postnazal katar).	
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki uqituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada O'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Bemorlarni kuratsiya qilish. Talabaning anamnez yigishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash. Rinitlar bilan og'rigan bemorlarni savol-javob qilish 1. Simptomlarning boshlanishi, davomiyligi va kuchayishi. 2. Simptomlarning mavsum, joy, kun vaqti va aktivlik bilan bog'likdigi. 3. Allergenlar bilan kontakt, va simptomlarni kuchaytiruvchi (sovuq xavo, achchiq taomlarni iste'mol qilish, hidlar, xavo harorati va bosimining o'zgarishi kabi) boshka faktorlar. 4. Burun bitishi va obstruksiyasi simptomlari haqida so'rang: ko'z usti va osti sohasida bosim, ko'z, burun va halqum qichishi, aksa urish, yorug'lik, burun va postnazal ajralmalarining konsistentsiyasi va mikdori, doimo tomoqni tozalab turushga muhtojlik sezish. 5. So'rang. Bemor og'iz orqali nafas oladimi, eshitish, hid sezish o'zgardimi, uxlaganda xurрак otadimi, charchoqlik. 6. O'z bilganicha davolanganmi, ayniqsa, tomirni toraytiruvchi dorilarni uzoq ishlatish. 7. Allergiya va astmaning oilaviy anamnezi. Rinit bilan og'rigan bemorlarni ko'rikdan o'tkazish	Otorinolaringolog joyi. (Peshona reflektori. Lor ko'rigi uchun steril instrumentlar.quloq voronkalari. burun oynasi. shpatel'.) Tibbiy varaqalar; bolaning rivojlanish tarixi. F №12.umumiy qon taxlili.umumiy siydik taxlili blankalari.
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. Burundan yot jismlarni olib tashlash	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Burundan yot jismlarni olib tashlash	
11.30-11.50	Praktika gurux bilan	1. Yot jismni olib tashlash, ko'p hollarda burunni o'sha tomonidan qoqib tashlash bilan bo'ladi. Yot	amaliy ko'nikamani

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
	ishlash	jismni ichkariga xoanalar-tomonga tiqib yuborishni oldini olish maqsadida pintset bilan bajariladigan manipulyatsiyalar qat'iyan man etiladi. 2. Vrach bolani yaxshi fiksatsiyasiga ishonch hosil qilganidan keyin, eng yaxshisi o'tmas kryuchokdan foydalangan ma'qul. u kryuchokni yot jism usti va orqa tomonidan kirg'izadi. 3. So'ngra kryuchok burun bo'shlig'ini pastki devori bo'ylab, yot jism bilan birgalikda tashqariga chiqariladi. 4. Yot jism olib tashlanganidan keyin burunga dezinfektsiyalovchi tomchilar buyuriladi. 5. Yot jism burun ichkarirog'ida joylashaganda uni ehtiyotsizlik oqibatida burun-halqumga itarib yuborilish va aspiratsiya bo'lish havfi mavjud. Bu holatlarda yot jismni o'tirgan holatda olib tashlashga harakat qilish va agar u halqumda bo'lsa, uni olib tashlashga tayyor turish tavsiya etiladi. 6. Bezovta bolalarda yot jismlar o'tkir uchli bo'lganda ularni umumiy og'riqsizlantirish ostida olish yaxshiroq.	qadamma -qadam o'tkazish faylini ko'ring Fayl nafas olish dif diagnostikasi
11.50-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	ma'ruza zalida ma'ruzachi tomonidan ma'ruza o'qiladi.	
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muxokama qilishnmi davom ettirish.	Surunkali rinit Burun shillik kavatining surunkali yallig'lanishi aksa urish, burun bitishi va rinoreya kabi klinik belgilarning paydo bo'lishiga olib keladi. Bu narsa ko'pchilik odamlarda allergenlarni ingalyatsiyasi bilan bog'liq. Rinitlarning boshqa asosiy sababi - noallergik rinit, boshqacha nomi vazomotor. Allergik rinit • Aksa urish, burun bitishi, burundan toza ajralmalar kelishi va/yoki ko'z qichishi. • Mavsumiylik (bahor va/yoki kuz) yoki yillik • Antigistaminlardan keyingi effekt • Odatda rentgenologik va laborator testlar kerak emas • Vazomotor rinit • Aksa urish, burun bitishi va yoki burundan toza ajralmalar kelishi • Simptomlarni haroratning va namlikning o'zgarishi yuzaga keltiradi • Antigistaminlardan foyda yo'q • Odatda rentgenologik va laborator testlar kerak emas Vazomotor rinit - bu immun bo'lmagan,	Doska oldida muhokama qilish

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		haroratning va namlikning o'zgarishi, atrof muhitning iffloslanishi, tutun, qurum, parlanish, tamaki tutuni kabi fizik stimullarga gipersezigirligi bo'lgan avtonom Rinitlarning uchinchi turi - tomir toraytiruvchi tomchilar va spreylarni doimiy qo'llash bilan bog'lik medikamentoz rinitlar. Anamnez yiqqanda rinitlarni tashxisi uchun yuqorida ko'rsatilgan simptomlarga, burundan chiqadigan ajralmalarga ahamiyat beriladi. Profuz suvli - allergik turdagi, yiringli, yomon hidli - sababi infeksiyon. Ajralmalar chikadigan holat: bu spontan rinoreya bo'lganmi yoki ajralmalar burun qoqqanda paydo bo'lganmi ajralmalar tomoqqa o'tdimi. Agar profuz suvli ajralmalar holatni o'zgartirganda yoki mashqlarda paydo bo'lsa, Teu serebrospinal suyuqlikning oqishi bo'lishi mumkin! Burun bitishi bir xilda allergik rinitlarda ham, yallig'lanishli rinitlarda ham yotgan holatda, ayniqsa, kechki asoratlanadi. Shilliq bezlari normada kuniga 1 litrga yaqin shilliq ishlab chiqaradi. Bu shilliq doimo sinus kiprikchalari orqali burun bo'shlig'iga, halqumga chiqariladi va yutib yuboriladi.	
14.00-14.20	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan mavzuni mustaxkamlash. Har bir talaba "Bugun men nima yangi narsa urgandim"	
15.00 – 18.00	mustaqil tayyorlanish	kafedra tematik xonalarida, bibliotekada yoki simulyatsiya markazida mustaqil shug'ullanish	

Joriy amaliy mashg'ulotni baholash mezonlari

baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baholash mezonlari
5 «A'lo»	Burunning surunkali kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baholagan holda qo'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan holda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Burunning surunkali kasalliklari tashxislash Burunning surunkali kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Burunning surunkali kasalliklari simptomlari, klinik shakllari haqida ma'lumotga ega. Burunning surunkali kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor

3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Burunning surunkali kasalliklari davolashda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart buyicha qanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar kiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Burunning surunkali kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba noto'g'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot 4. Sinusitlar va burun o'smalari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga Sinusitlar va burun o'smalari, bolalarda o'ziga xos kechishi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Sinusitlar etiologiyasi va patogenezini, tasnifini.
2. Sinusitlar klinik belgilarini
3. Sinusitlarining tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Sinusitlar bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyaning
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'tkir rinit, burun to'sig'i qiyshayishi va burun chipqonida kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini kurish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv o'yin «Miyaga xujumi». Surunkali rinitlaning differentsial tashxisi. Bir kishi hamma sabablarni yozib boradi. Keyin har birini alohida muhokama qilinadi. Vazomotor rinitlarning sabablari ko'p bo'lishi mumkin va o'qituvchida hamma sabablar ro'yhati bo'lishi kerak.	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Amaliy mashg'ulotni vaziyatli masalalar, klinik tekshirishlar, rentgen va KT diagnostikasi, mulyajlar,	Sinusitlar bilan og'rigan bemorlar kuratsiyasi. Rentgen tasvirlar muvokamasi. Talabalarga kuratsiya uchun bemorlar bo'lib beriladi. 2-3 ta sinusitlar bilan og'rigan bemorlar rentgen tasvirlar -yondosh bo'shliqlar to'qlashishini ishlatish. Bolalardagi o'ziga xosliklar. Sinusit simptomlari ko'pincha rinit simptomlari ustiga qo'shilishi sababli, ularni birgalikda muhokama qilgan ma'qul.	Otorinolarologoy joyi. (Peshona reflektori. Lor kurigi uchun steril instrumentlar. quloq voronkalari. burun oynasi. shpatel) Tibbiy varaqalar; bolaning rivojlanish tarixi. F №12.umumiy

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
	tablitsalar yordamida o'zlashtirish	Bunga yana bosh og'rig'i, yuz og'rig'i, hid sezish va ta'm bilishning pasayishi, holsizlik, burundan yiring xarakterli ajralmalar kelishi qo'shilishi mumkin. Talabalarni o'qitayotganda rinitning simptomlariga va qachon biz sinusitlarni to'g'risida gumon qilishimizga urg'u berish kerak. O'tkir va surunkali sinusitlarni davolash (antibakterial terapiyaning davomiyligi - amoksitsillin, amoksiklav, azitromitsin va biseptol bilan o'tkir 2 hafta, surunkalida 6 haftagacha) dagi farq. Sinusitlardan kelib chiqishi mumkin bo'lgan asoratlari (ko'z infeksiyalari, absesslari, meningit, kavernoza sinusning trombozi) ni muhokama qilish. Sinusitlar bilan og'rig'an 2-3 ta bemor taklif qilinadi va ularni misolida quyidagi mavzu muhokama qilinadi. Ko'ruv sinuslar proektsiyasi palpatsiyasini (shu yerda qaysi joyni palpatsiya qilish eslab qolish maqsadida sinuslar lokalizatsiyasi - rentgen tasvirlarini olib kelgan ma'qul) o'z ichiga olishi kerak. Albatta, III, IV va VI bosh miya nervlar funksiyasini baholash kerak. Bu juft nervlar kuchsizligida sinus va ko'z o'tkirligining protsessga qo'shilishi mumkin. O'tkir sinusit kriteriyalari VAQT o'tkir - 4 haftagacha O'tkir osti- 4- 12 hafta Kuchayishning qaytalama epizodlari yiliga 4 va undan ko'p. Har biri 7 va undan ortiq kun davom etadi. KLINIK FAKTORLAR Katta: Yuz og'rig'i/bosim Bitish/yuz sohasidagi to'liqlik Burun bitishi ajralma/hid bilishning pasayishi Kichik: Bosh og'rig'i	qon taxlili.umumiy siydik taxlili blankalari.
9.30-10.00	RR prezentatsiyasi («Sinusitlar»).	Bolalardagi o'ziga xosliklar.	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya. Seminar mashg'ulot uchun fayl "Mashg'ulot 3"
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada O'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Bemorlarni kuratsiya qilish. Talabaning anamnez yigishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz quyishi, davolashni belgilashi va gurux bilan birgalikda baxolash. Burun yondosh bo'shliqlarini tekshirish uslubi Yakuniy tashxisni qo'yish uchun tahlilning bir qator qo'shimcha uslublari talab etiladi; rentgenologik tahlillar, kompyuter tomografiyasi, magnit-rezonans tomografiyasi. Yondosh bo'shliqlarning rentgen tasviri birinchi navbatda bo'shliqlar, ularning hajmi va kattaligi haqida xulosa chiqarishga imkon beradi. Bo'linmalar qanchalik ko'p bo'lsa, yorqin tasvirlar yoki ularning pnevmatizatsiya (havo) deb nomlanadigan tasviri shunchalik yorqin bo'ladi. Patologik jarayon (sirroz yoki yiringli eksudat) sababli pnevmatizatsiyaning buzilishi havodan zichroq muhit ushlab qolishi natijasida rentgenogrammada to'q rangdagi tasvir orqali namoyon bo'ladi. Bunga asoslanib ham bo'linmalarining eksudatsiyasini va ba'zi hollarda shilliq qavatning qalinlashgani yoki poliplarni ham aniqlasa bo'ladi. Rentgenogramma tahlilida bir tarafni ikkinchi taraf bilan	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		solishtirganda bo'linmalar kattaligini inobatga olish kerak. Masalan, hajm jihatdan kichkina bo'linma me'yorda ham havosi kamroq, kattasi esa hatto patologik holatda ham kamroq soylashgan bo'lib ko'rinishi mumkin. Rentgen tasvirlarining tez-tez almashinuvi, unda soyaning yo'qolishi yoki bir necha kun davomida qaytadan paydo bo'lishi allergik jarayonga xosdir.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish.	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Burun yondosh bo'shliqlarini tekshirish uslubi	Amaliy ko'nikamani qadamma -qadam o'tkazish faylini ko'ring
11.300-11.50	Praktika gurux bilan ishlash	Burundan qon ketishlar. Epistaksis. Individual doklad. Patogenez. □ Qon burunga ichki va tashqi arteriyalar orqali boradi. Burun to'sig'ining oldingi qismida burunni barmoq bilan kavlanganda va to'g'ri o'tmas travma orqali oson shikastlanishi mumkin bo'lgan Kisselbax (Littl) zonasini deb ataladigan qon-tomirlar chigali mavjud. Qon ketishi burun shilliq qavatining travmalar, yallig'lanish va neoplazmalar oqibatida jarohatlanishi orqali yuzaga keladi. Gemofiliya bilan og'rigan bemorlarda Villebrandt kasalligi (kon ivishining tug'ma patologiyasi) bilan og'rigan bemorlarga nisbatan burundan qon ketishi kam hollarda, travma paytida uchraydi. Anamnezni yig'ish. □ Qon ketishining boshlanishi va davomiyligi. Qanchalik ko'p qaytariladi va qon yo'qotish miqdori. Burundan ajralmalarning ko'payganligi kuzatilganmi yoki yo'qligini so'rang. Rangini, xarakterini va miqdorini aniqlang. Burun bitishi va uning xarakteri (bir tomonlama va ikkitomonlama, o'tkir va surunkali) mavjudmi? □ Antikoagulyantlarni asosiy kasallikni davolash uchun ishlatish. □ Oldingi epizodlar, ularning soni va davolash □ Qon patologiyasi bormi? Gipertenziya bormi? Ko'ruv. □ AQB va puls □ Burun to'sig'i va burun shilliq qavatini ko'rish maqsadida burun yo'llaridan qonni ignasiz shprints yoki grusha yordamida tortib oling. □ Qon ketish joyini aniqlang. Davolash. Qon ketishni to'xtatish uchun quyidagi tavsiyalardan foydalaning	Flipchart Fayl - « Klinik vaziyat» Burundan qon ketish Doska oldida muxokama qilish

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
11.50-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	ma'ruza zalida ma'ruzachi tomonidan ma'ruza o'qiladi.	
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muxokama qilish davom ettirish.	□ Talaba uchun ma'lumot: Bemor 40 yosh chap burun bo'shlig'ida tez-tez qon oqishiga shikoyat qiladi. Qon oqishi kam miqdorda va o'z holicha to'xtaydi. Boshqa organ va sistemalardan shikoyati yo'q. 3 oy oldin profilaktik ko'ruv o'tkazgan. □ Ko'ruvda burun to'sig'i tog'ay qismining chap tomonida yumaloq to'q – qizil rangdagi ingichka oyoqchali hosila joylashgan. Hosilaga yengil tegilganda qon oqadi, chap burun qanotiga qisilganda qon to'xtaydi. □ Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Doska oldida muxokama qilish Doska oldida mustaxkamlash Otorinolaringolog joyi. (Peshona reflektori. Lor kurigi uchun steril instrumentlar. quloq voronkalari. burun oynasi. shpatel) Tibbiy varaqalar; bolaning rivojlanish tarixi. F №12. umumiy qon taxlili. umumiy siydik taxlili blankalari.
14.00-14.20	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan mavzuni mustaxkamlash. Har bir talaba "Bugun men nima yangi narsa urgandim"	
15.00 – 18.00	mustaqil tayerlanish	kafedra tematik xonalarida, bibliotekada yoki simulyatsiya markazida mustaqil shug'ullanish	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Sinusitlar va burun o'smalari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Sinusitlar va burun o'smalari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Sinusitlar va burun o'smalari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Sinusitlar va burun o'smalari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir bidadan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Sinusitlar va burun o'smalari davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanda y olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Sinusitlar va burun o'smalari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolosh me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №5. Xalkumning klinik anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Kirish. Xalkumning klinik anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Xalkumning klinik anatomiyasini
2. Xalkumning klinik fiziologiyasini
3. Xalkumni zamonaviy tekshirish usullari.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Xalkumning o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam faringoskopiyaning o'tqazish.
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan holda kasallikni interpretatsiya qilish

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa».	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor onasi bola yutinishga qiynalishiga, ko'krakdan bosh torta boshlaganiga. Bu belgilar bemor onasi bola uch kun oldin zaxda ko'p o'ynagani bilan bog'laydi. Ko'ruvda: Og'iz ochilishi erkin og'riqsiz. Xalkum orqa devori qizargan, shishgan. Tomir urishi daqiqasiga 92marta. Ovozi o'zgarmagan. Burun bo'shlig'i shilliq pardasi och pushti rangda, shishmagan. Burun yo'llari toza. Burun oldi bo'shliqlari sohasi bosilganda bola bezovtalanmaydi. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'yng.	Flipchart Fayl - « Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya bolalarda sinusitlar.	Bolalarda o'tkir faringitda bo'lishi mumkin bo'lgan o'zgarishlar va ularning bola organiziga zarari. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib tug'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan tug'rilar	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya. Seminar manbai–Palchun 28 bet,
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada O'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Bemorlarni kuratsiya qilish. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
11.00-11.50	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1.Rinoskopiya va burunning anatomiya va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Burun yondosh bo'shliqlarini tekshirish	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Oldingi va orqa rinoskopiyanı bajarish va burun yondosh bo'shliqlari anatomik va fiziologik o'ziga xosligini muhokama qilish. Burun yondosh bo'shliqlarini tekshirish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaniing ko'nikmani avtomatik bajarishidadir.	
11.50-12.50	Tanaffus		
12.50-13.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Burun tug'ma nuqsonlarini borbemorlarga (xaona atreziyasi, buri tanglay, kuyoncha labvah.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida taktika bilan muhokama qilish.
13.30-14.00	Praktika	MSKT, KT, MRT, 3D rentgen va Rentgen snimkalarini Interpretatsiya qilish.	Amaliyot fayli
14.00 – 14.50	Guruhda ishlash	Klinik fikirlash varog'ini to'ldirish, kasallik belgilarini differtsiyal-diagnostika qilish, xaona atreziyasi, buri tanglay, quyoncha lab	Sinusit dif diagnostika fayli
14.50-15.20	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba “Bugun men qanday yangilikni bildim” degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baholash	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Xalqumning tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baholagan xolda qo'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan holda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Xalqumning tashxislash Xalqumning tashxislash savollarini tushunib yetadi. Xalqumning simptomlari, klinik shakllari haqida ma'lumotga ega. Xalqumning qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Xalqumning davolashda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart buyicha qanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar kiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Xalqumning haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba noto'g'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolosh me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot № 6. Xalqumning o'tkir kasalliklari

Mashg'ulot maksadi va vazifalari:

Talabalarga Xalqumning o'tkir kasalliklarida diagnostik tekshirish usullarini, davolash printsiplarini, va shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralar bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishizarur:

1. Xalqumning o'tkir kasalliklari etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
2. Xalqumning o'tkir kasalliklari klinik belgilarini
3. Xalqumning o'tkir kasalliklari tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash printsiplarini
4. Difteriya etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarnivadavolashprintsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Xalqumning o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini utkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam epifaringoskopiya, mezofaringoskopiya, gipofaringoskopiya usullarini o'tkazish.
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan holda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Difteriya asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktivusul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «Xalqumning o'tkir kasalliklari».	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Mavzuga bag'ishlangan vaziyatli masalalar yechish Talaba uchun ma'lumot: Bemor 38 yosh, rentgenotexnik, tomoqda kuchli og'rik, yutishning qiyinligi, tana xaroratining ko'tarilishi, oyoq - qo'llarida qaqshash, lanjlikka shikoyat qilyapti. Kasallik 2 kun oldin o'tkir boshlangan. Bemorning umumiy axvoli o'rta og'irlikda, teri qoplamlari quruq, kulrang-sarg'ish tusda. Tanxarorati 39°C, puls 88. Murtaklar yuzasi kir-kulrang karashlar bilan qoplangan. Regionar limfa tugunlari kattalashgan. Qoni tekshirilganda ifodalangan yaqqol leykopeniya, neytrofilligranulotsitlar miqdorining oshganligi aniqlanadi. Talaba uchunvazifa: 1. Shikoyatlar, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olingan xolda bemorga tashxis qo'ying. 2. Bemorga qanday instrumental tekshirish o'tkazish kerak. 3. Shu bemorni konsultatsiyasini o'tkazib davolashni belgilang	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya, « Bolalarda xalqumning o'tkir kasalliklari »	Xalqumning o'tkir kasalliklari bola organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'kituvchi bilan variantlarni analiz kilib to'g'ri javobni aytishadi. Qaysi kasalliklar xalqumning o'tkir kasalliklariga kiradi?	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya, "Xalqumning o'tkir kasalliklari"),

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
			adabiyot Otolaringologiya.
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1.Faringoskopiyaning o'ziga xosligini muhokama qilish. Faringoskopiyaning funktsiyasini tekshirish, rentgen suratlari va boshk. Muxokama qilish	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. Har bir talaba amaliy ko'nikmani o'zi bemalol bajarishiga ahamiyat bering. Faringoskopiya, o'ziga xosligini bajarish va xalqumning anatomik va fiziologik o'ziga xosligini muhokama qilish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidadir.	
11.30-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	Ma'ruza vaqti	
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Xalqumning o'tkir kasalliklari» bor bemorlarga (difteriya, paratonzillar xuppoz va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish
14.00-14.20	Guruhda ishlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	
15.00-18.00	Mashg'ulotni yakunlash	Tematik audiotoriyalarda, bibliotekada va simulyatsion markazlarda uzini ustida ishlash.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Xalqumning o'tkir kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Xalqumning o'tkir kasalliklari tashxislash Xalqumning o'tkir kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Xalqumning o'tkir kasalliklari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Xalqumning o'tkir kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor

3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Xalqumning o'tkir kasalliklari davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz »	Xalqumning o'tkir kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №7 Xalqumning surunkali kasalliklari

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga **Xalqumning surunkali kasalliklari** bolalarda o'ziga xos kechishi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Xalqumning surunkali kasalliklari etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
2. Xalqumning surunkali kasalliklari klinik belgilarini
3. Xalqumning surunkali kasalliklari tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Xalqumning surunkali kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiya
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Adenoidlar asoratlarni oldini olish va profilaktik choralarni ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halka». Mavzu: «Xalqumning surunkali kasalliklari».	Fayl “Qaytarish”
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Mavzuga bag'ishlangan vaziyatli masalalar yechish Talaba uchun ma'lumot: 40 yoshli bemorda har yili angina yuqori tana haroratini bilan kuzatilib, subfebrilitet uzoq vaqt davom etadi. Revmatoid artrit tashhisi bilan dispanser nazoratida turib, oxirgi zo'rayishi o'tkazgan anginadan keyin kuzatilgan. Faringoskopiya tanglay ravoqlari infiltratsiyalashgan, yuqori qismi biroz shishgan, tanglay yuzasi chandiqli o'zgargan, bosib ko'rilganda lakunalardan yiringli-kazeoz massa ajraladi. Jag' osti limfa tugunlari kattalashgan. Boshqa LOR a'zolari o'zgarishsiz. Talaba uchun vazifa: 1. Shikoyatlar, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olingan xolda bemorga tashxis qo'ying. 2. Bemorga qanday instrumental tekshirish o'tkazish kerak. 3. Shu bemorni konsultatsiyasini o'tkazib davolashni belgilang	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
9.30-10.00	Prezentatsiya, « Bolalarda xalqumning surunkali kasalliklari »	Xalqumning surunkali kasalliklari bola organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan zaxoti talabalar o'kituvchi bilan variantlarni analiz kilib to'g'ri javobni aytishadi. Qaysi kasalliklar xalqumning o'tkir kasalliklariga kiradi?	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya, "Halqumning surunkali kasalliklari"), adabiyot Otolaringologiya.
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1.Faringoskopiyaning o'ziga xosligini muhokama qilish. Faringoskopiyaning funksiyasini tekshirish, rentgen suratleri va boshk. Muxokama qilish	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. Har bir talaba amaliy ko'nikmani o'zi bemalol bajarishiga ahamiyat bering. Faringoskopiya, o'ziga xosligini bajarish va xalqumning anatomik va fiziologik o'ziga xosligini muhokama qilish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	
11.30-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	Ma'ruza vaqti	
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarining «Xalqumning surunkali kasalliklari» bor bemorlarga (Adenoidlar, xalqum o'smalari va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish
14.00-14.20	Guruhda ishlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	
15.00-18.00	Mashg'ulotni yakunlash	Tematik auditoriyalarda, bibliotekada va simulyatsion markazlarda uzini ustida ishlash.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Xalqumning surunkali kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayanigan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor

4 «Yaxshi»	Xalqumning surunkali kasalliklari tashxislash Xalqumning surunkali kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Xalqumning surunkali kasalliklari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Xalqumning surunkali kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Xalqumning surunkali kasalliklari davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsi»	Xalqumning surunkali kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot № 8. O'tkir va surunkali tonzillit, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga o'tkir va surunkali tonzillit diagnostik tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

- 1.O'tkir faringitlarning etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
- 2.O'tkir faringitlarning klinik belgilarini
- 3.O'tkir faringitlarning tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini
- 4.Anginalar etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlari va davolash prinsiplarini.
- 5.Xalqumning surunkali kasalliklari etiologiyasi i patogenezi, tasnifini.
- 6.Xalkumning surunkali kasalliklari klinik belgilarini
- 7.Xalkumning surunkali kasalliklari tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Burunning o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam faringoskopiya
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'tkir va surunkali tonzillitni asoratlari oldini olish va profilaktik choralarini kurish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni	«Kuchsiz halqa» usuli Mavzu: Xalqum tekshirish usullari va anatomo-fiziologiyasi.	Fayl "Qaytarish"

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
	qaytarish		
9.00- 9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	17 yoshli bemorda tomoqda kuchli og'riqqa, yutinganda kuchayishiga, tana haroratining ko'tarilishi, umumiy lohaslik, bosh og'rig'iga shikoyat qiladi. Bemor bir necha kundan beri betob, kasalligini sovuq qotish bilan bog'laydi. Tana harorati 38°S, puls minutiga 88 ta, ritmik. Ko'ruvda tanglay murtaklari shilliq qavati giperemiyalangan, yuzasida tariq kattaligidek oq nuqtachalar aniqlanadi. Jag' osti limfa tugunlari kattalashgan, palpatsiyada og'riqli. Talaba uchunvazifa: 1. Shikoyatlar, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olingan xolda bemorga tashxis qo'ying. 2. Bemorga qanday instrumental tekshirish o'tkazish kerak. 3. Shu bemorni konsultatsiyasini o'tkazib davolashni belgilang	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya O'tkir va surunkali tonzillit.	1. Surunkali faringit etiologiyasi, klinikasi, diagnostik, dif.diagnostik, tekshiruvlar va davolash 2. O'tkir va surunkali tonzillit etiologiyasi, patogenezi, klinikasi, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, davolash 3. Paratonzillar absess diagnostikasi, dif. diagnostikasi, birinchi yordam .	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya ,"O'tkir va surunkali tonzillit", milliy yo'riqnoma « Otolaringologiya » V.P . Palchun. A.N. Luchixin
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Promыvanie lakun. 2.Faringoskopiya	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Faringoskopiya Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidadir.	
11.30-11.50	Praktika	Faringoskopiya endoskopiya interpretatsiyasi.	Amaliyot fayli
11.50-12.00	Tanaffus		

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
12.30-13.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talaba ma'ruzada	
13.30-14.00	Praktika	Talabalarining «Surunkali tonzillit 7 belgilarini» bor bemorlarga berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish.
14.00 – 14.20	Guruhda ishlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba “Bugun men qanday yangilik oldim” degan savolga javob beradi.	
15.00-18.00	Mashg'ulotni yakunlash	Tematik audiotoriyalarda, bibliotekada va simulyatsion markazlarda uzini ustida ishlash.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Xalqumning surunkali kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Xalqumning surunkali kasalliklari tashxislash Xalqumning surunkali kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Xalqumning surunkali kasalliklari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Xalqumning surunkali kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Xalqumning surunkali kasalliklari davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Xalqumning surunkali kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №9

Tema: «O'rta quloqning anatomiya va fiziologiyasi, diagnostik tekshirish usullari»

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari: Talabalarga o'rta quloqni anatomiya va fiziologiyasi, diagnostik tekshirish usullarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Quloq klinik anatomiyasini, fiziologiyasini, bolalardagi o'ziga xosligini.
2. Tashqi va o'rta quloqni tekshirish usullari.

Talaba bajara olishi shart:

1. Tashqi va o'rta quloqni instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
2. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyan

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalarni yo'qlama qilish. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Miyaga xujum». Tema: «O'rta quloq klinik anatomiyasiva fiziologiyasi, tekshirish usullari va bolalarda o'ziga xosligi».	Fayl "Qaytarish"
9.00-9.30	Darsda interaktiv o'yinlar bilan studentlarni qiziqtirish «Miyaga xujum» Bolalarda quloq tuzilishini o'ziga xosligini sanang	Anatomik Tashqi quloq O'rta quloq Fiziologiyasi Tekshirishda	Flipchart Fayl - « Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya: Quloq anatomiyasi va fiziologiyasi.	O'rta quloqni Bolalarda o'rta quloqning xususiyatlari qanday, kasallikning kechish xususiyatlaridagi munosabatlar. O'quvchilar anatomiya va fiziologiyani o'qituvchi bilan birgalikda izohlab, to'g'ri javobni topadilar.	RR prezentatsiya (SD disk, Otolaringologiya, papkasi "Anatomiya va fiziologiya", fayl "O'rta quloq"), literatura – Odam anatomiyasi, Meditsina, 27 bet.
10.00-11.00	O'qituvchi bilan mulyaj, rasm va video-roliklaridan foydalanish	Bolalarda o'rta quloqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari. Talaba o'rta quloq anatomiyasini to'g'ri gapirib bera oladi va guruhda muxokama qila oladi.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarini onsan qila oladi: mulyajda o'rta quloq qisimlarini ko'rsata oladi.	O'qutuvchi mulyajda amaliy ko'nikmalarini ko'rsatadi va studentlarga vakt qilishiga beradi. O'rta quloq qisimlarini to'g'ri ko'rsatib tushuntirishiga aloxida etibor bering. Tekshirish usularini talaba bering (otoskopiya, endoskopiya). Talaba KT rasimini to'g'ri o'qiy bilishi kerak.	Ko'radigan fayl "Orta quloqni anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari"
11.30-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	Ma'ruza vaqti	
13.30-14.00	Darsni davomida klinik fikirlash «Kuchsiz halqa» o'yini.	«Kuchsiz halqa» o'yini.	Doska oldida talabalar bilan muxokama qilish.
14.00-14.20	Guruhda ishlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	
15.00-18.00	Mashg'ulotni yakunlash	Tematik auditoriyalarda, bibliotekada va simulyatsion markazlarda uzini ustida ishlash.	

Joriy baholash bo'yicha talabalar bilimni baholash mezonlari (JB)

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baholash mezonlari
-------------	---

5 «A'lo»	Quloqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Quloqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi quloqning kasalliklarida tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy ko'nikmalarni bajaraoladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 10ta banddan iborat konspekti bor. Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema bo'yicha ximoya qiladi.
4 «Yaxshi»	Quloqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Quloqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi Quloqning tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy kunikmalarni bajaraoladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 6-7 banddani borat konspekti bor. Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema buyicha ximoya qiladi.
3 «Qoniqarli»	Quloqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Quloqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi Quloqning tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 2-3ta banddani borat konspekti bor Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema buyicha ximoya qiladi.
2 «Qoniqarsiz»	Quloqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Quloqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi Quloqning tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 1ta banddan iborat, konspekti yo'q. Bemorlarini kuratsiya qila olmaydi va kasallik tarixini yozishni bilmaydi, tashxis va davoga asoslanib, sxema buyicha ximoya qila olmaydi.

Amaliy mashg'ulot №10. Tashqi quloqni kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiya.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga tashqi quloqni o'tkir yallig'lanishi kasalliklari diagnostik tekshirish usullarini, davolash printsiplarini, va shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralarini o'ziga xos tomonlarini o'kitish va o'rgatish

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Tashqi quloqni o'tkir yallig'lanishi kasalliklari etiologiyasi va patogenezini, tasnifini.
2. Tashqi quloqni o'tkir yallig'lanishi kasalliklari klinik belgilarini
3. Tashqi quloqni o'tkir yallig'lanishi kasalliklari tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash printsiplarini
4. Tashqi quloqni o'tkir yallig'lanishi kasalliklari etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarini va davolash printsiplarini.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yigish va interpretatsiya.
2. Tashqi quloqni o'tkir yallig'lanishi kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini utkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyani

4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'tkir yiringli o'rta otit kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini kurish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «Tashqi quloq klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari ».	Fayl “Qaytarish”
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor o'ng quloq sohasidagi og'riqqa shikoyat qilmoqda, eshitish qobiliyati o'zgarmagan. Ko'ruvda quloq suprasining terisi o'zgarmagan. Eshitish yo'lining pastki devorida teri giperemiyasi, infiltratsiyasi aniqlanmoqda, eshitish yo'lida ajralib chiqayotgan yiring bor. Quloq pardasi o'zgarmagan. Kozelokka bosishda og'riq sezmoqda, shivirlab aytilgan gapni ikki tomondan 6 m lik masofada eshitmoqda. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya Bolalarda tashqi otit.	Tashqi otitning o'ziga xos qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan tug'rilari Qaysi kasalliklar quloqda og'riq bilan kechadi.	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Otoskopiya va tashqi quloqning anatomiya va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Tashqi quloqni palpatsiyasi	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Otoskopiya va tashqi quloqning anatomik va fiziologik o'ziga xosligini muhokama qilish. Tashqi quloqni palpatsiyasi Tashqi quloqni palpatsiyasi Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidadir.	
11.30-12.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Quloqda og'riq sindromi» bor bemorlarga (xondroperixondrit, tashqi otit, otomikoz, mastoidit, tepki va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish
12.00-12.40	Tanaffus		
12.40-13.00	Praktika	Otoskopik ma'lumotlarni interpretatsiyasi	Amaliyet fayliga qarang

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
13.00-13.50	Guruhda ishlash	Tashqi quloq kasalliklariga (otogematoma, xondroperixondrit, quloq chipqoni, otomikoz va x.k.z)talabani klinik fikrlash varaqalarini, retseptlarni to'ldirish	Tashqi quloq kasalliklarin qiyosiy tashxisiga qarang
13.50 – 14.30	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba “Bugun men qanday yangilik oldim” degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Tashqi otidlarni tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralari belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Tashqi otidlarni tashxislash Tashqi otidlarni tashxislash savollarini tushunib yetadi. Tashqi otidlarni simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega Tashqi otidlarni qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Tashqi otidlarni davolashda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Tashqi otidlarni haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №11 O'rta quloqni yallig'lanish kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

O'rta quloqni kasalliklarida diagnostik tekshirish usullarini, davolash prinsiplarini, va shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralari uziga xos tomonlarini o'kitish va o'rgatish

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. O'rta quloqni surunkali kasalliklarida etiologiyasi va patogenezi, tasnifi.
2. O'rta quloqni surunkali kasalliklarida klinik belgilarini
3. O'rta quloqni surunkali kasalliklarida tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini
4. Quloqning xatarli va xatarsiz o'smalari etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarini va davolash prinsiplarini.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yunaltilgan anamnez yigish va interpretatsiya.
2. O'rta quloqni surunkali kasalliklarida bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyaning
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan holda kasallikni interpretatsiya qilish
5. O'rta quloqni surunkali kasalliklarida asoratlarni oldini olish va profilaktik choralarni kurish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materillar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «O'rta quloqni klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari ».	Fayl “Qaytarish”
9.00- 9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor o'ng qulog'ining og'rishiga, yiring oqishiga, eshitishi pasayishiga, isitma ko'tarilganligiga va lohaslikka shikoyat qildi. Kasallik 7 kun ilgari tumovdan so'ng boshlandi. Kasallik o'ng qulog'ining qattiq og'rihi, isitma 39 S gacha ko'tarilishi, bosh og'rig'i bilan boshlandi. Ertasiga bemor eshitishini pasayishini sezdi. Qulog'idan yiring oqishi 2 kun ilgari boshlandi, shundan so'ng umumiy ahvoli yaxshilandi, isitma 37,5 C gacha tushdi. Ko'ruvda burun shilliq qavati biroz qizargan. Burun yo'llari toza. O'ng quloq yo'lida yiring bor. Terisi o'zgarishsiz. Nog'ora pardasi qizargan, bo'rtib chiqqan bo'lib, oldingi bo'limida yiring lip-lip qilib chiqib turadi. Shivirlashni o'ng qulog'i bilan 5 m, chap qulog'i bilan 1,5 m masofadan eshitadi. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'yning	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya O'tkir yiringli o'rta otit	O'tkir yiringli o'rta otitning organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilari Qaysi kasalliklar quloqdan yiring oqishi bilan kechadi.	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabani anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Polittser usulida o'rta quloqni puflash va o'rta quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Eshituv nayini	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Polittser usulida o'rta quloqni puflash va o'rta quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. Eshituv nayini katerizatsiya qilish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabani ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materillar
	katerizatsiya qilish.		
11.30-12.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «quloqdan yiring oqishi» sindromi bor bemorlarga (o'tkir yiringli o'rta otit, chipqon, otomikoz, epitimpanit mezotimpanit va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish
12.00-12.40	Tanaffus		
12.40-13.00	Praktika	Timpanometriya ma'lumotlarini interpretatsiyasi	Mashg'ulot papkasiga qarang
13.00-13.50	Guruhda ishlash	Talabani klinik fikrlash varag'ini to'ldirish, epitimpanit, mezotimpanit o'rtasida differentsial diagnostikani o'tkazish.	Quloqdan yiring kelishi fayliga qarash.
13.50 – 14.30	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba “Bugun men qanday yangilik oldim” degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	O'rta otitlarni tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	O'rta otitlarni tashxislash O'rta otitlarni tashxislash savollarini tushunib yetadi. O'rta otitlarni simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. O'rta otitlarni qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. O'rta otitlarni davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	O'rta otitlarni haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №12. Labirintitlarni va quloq o'smalari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

1. Labirintitlarni va quloq o'smalari diagnostik tekshirish usullarini, davolash

printsipalarini, va shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralar Labirintitlarni va quloq o'smalari diagnostik tekshirish usullariga o'rgatish, tekshirish natijalarini mohiyatini bemorlarni umumiy klinik tekshirishlarda baxolash. Qadamma-qadam bemor va uning qarindoshlarini maslahat o'tkazish va akumetriya amaliy kunikmalarini o'rganish

2. Labirintitlarni va quloq o'smalari dispanserizatsii va reabilitatsiya choralarini o'rgatish

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Labirintitlarni va quloq o'smalari etiologiyasi va patogenezini, tasnifini.
2. Labirintitlarni va quloq o'smalari klinik belgilarini
3. Labirintitlarni va quloq o'smalari tekshirish usullarini va umumiy

konservativ davolash printsipalarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Labirintitlarni va quloq o'smalari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslahatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyan
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Labirintitlarni va quloq o'smalari asoratlarni oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «Ichki quloqni klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari ».	Fayl "Qaytarish"
9.00- 9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor o'ng tomon o'rta qulog'ining o'tkir yiringli yallig'lanishi bilan kasallangan. Unda to'satdan bosh aylanishi, jismlarni soat yo'nalishiga teskari harakati kuzatildi, ko'ngli aynib, bir marta qusdi. O'ng kulog'ida eshitish qobiliyati yo'qoldi. Ko'ruvda o'ng tashqi quloq yo'lida yiring, nog'ora parda to'q-qizil rangda. Markazidagi teshikdan yiring o'tilib chiqmoqda. So'rg'ichsimon o'simta va unga yondosh qismlar paypaslanganda og'riq sezilmaydi. O'ng qulog'ining eshitish kobiliyati butunlay yo'qolgan, spontan nistagm- o'ng tomonda. Barmaq- barmaq va barmaq- burun mashqlarida muvozanati chap tomonga surilishi kuzatiladi. Romberg holatida bemor chapga yiqiladi. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya Labirintit	O'tkir yiringli labirintitning organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon buladi. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib tug'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringol

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		variantlardan tug'rilar Qaysi kasalliklar bosh aylanishi bilan kechadi?	ogiya
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabani anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari va ichki quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Kalorik sinamani o'tkazish.	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari va ichki quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. Kalorik sinamani o'tkazish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabani ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	
11.30-12.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Bosh aylanishi» sindromi bor bemorlarga (tsiringli labirintit, seroz labirintit, miyacha ataksiyasi va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish
12.00-12.40	Tanaffus		
12.40-13.00	Praktika	Vestibulometriya ma'lumotlarini interpretatsiyasi	Mashg'ulot papkasiga qarang
13.00-13.50	Guruhda ishlash	Talabani klinik fikrlash varag'ini tuldirish, seroz labirintit, yiringli labirintit o'rtasida differentsial diagnostikani o'tkazish.	Labirintit fayliga qarash
13.50 – 14.30	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
-------------	---

5 «A'lo»	Labirintidlarni tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Labirintidlarni tashxislash Labirintidlarni tashxislash savollarini tushunib yetadi. Labirintidlarni simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Labirintidlarni qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Labirintidlarni davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Labirintidlarni haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot № 13 **Quloqni yiringsiz kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.**

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Quloqni yiringsiz kasalliklari, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiyasi.

Quloqning yiringsiz kasalliklarini diagnostikasi tekshirish usullarni o'rgatish, tekshirish natijalarini mohiyatini bemorlarni umumiy klinik tekshirishlarda baholash. Qadamma-qadam bemor va uning qarindoshlari bilan maslahat o'tkazish va akumetriya amaliy ko'nikmalarini o'rganish. Quloqning yiringsiz kasalliklarini dispanserizatsiya reabilitatsiya choralarini o'rgatish

Oquv jaraenini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

- 1.Quloqning yiringsiz kasalliklar ietiologyasi va patogenezini, tasnifini.
- 2.Quloqning yiringsiz kasalliklari klinik belgilarini
- 3.Quloqning yiringsiz kasalliklari tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

- 1.Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
- 2.Quloqning yiringsiz kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni KT (Komp'yuter Tomografiyasi) va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
- 3.Mustaqil ravishda bemorlarda maslahatlar olib borishni va qadamma-qadam otoskopiya o'rganish.
- 4.Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish

5.Quloqning yiringsiz kasalliklari asoratlari oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «Ichki quloqni klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari».	Fayl “Qaytarish”
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor o'ng qulog'ida intensiv shovkin, quloq tom bitish hissi, to'satdan bosh aylanishi, jismlarni soat yo'nalishiga teskari harakati kuzatildi, ko'ngli aynib, bir marta qusdi. O'ng kulog'ida eshitish qobiliyati yo'qoldi. Ko'ruvda o'ng tashqi quloq yo'li toza, nog'ora parda kulrang tusda, belgilari saqlangan. Perforatsiya yo'q. So'rg'ichsimon o'simta va unga yondosh qismlar paypaslanganda og'riq yo'q. O'ng qulog'ining eshitish kobiliyati keskin pasaygan, spontan nistagm- o'ng tomonda. Barmoq- barmoq va barmoq- burun mashqlarini bajara olmaydi. Romberg holatida bemor chapga yiqiladi. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya Menyer kasalligi	Menyer kasalligining daslabki alomatlari qanday paydo bo'ladi va organizmiga qanday salbiy ta'sir ko'rsatadi. Variantlaraytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib tug'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan tug'rilar Qaysi kasalliklar bosh aylanishi bilan kechadi?	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1.Otoskopiya va eshituv analizatori fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Akkumetriya tekshiruvini o'tkazish.	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari va ichki quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. Kalorik sinamani o'tkazish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidadir.	
11.30-12.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Bosh aylanishi» sindromi bor bemorlarga (Menyer kasalligi, labirintit, seroz labirintit, miyacha ataksiyasi va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish
12.00-12.40	Tanaffus		
12.40-13.00	Praktika	Audiometriya va vestibulometriya ma'lumotlarini interpretatsiyasi	Mashg'ulot papkasiga qarang

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
13.00 - 13.50	Guruhda ishlash	Talabani klinik fikrlash varag'ini to'ldirish, Menyer kasalligi va labirintitlar o'rtasida differentsial diagnostikani o'tkazish.	Labirintit fayliga qarash
13.50 - 14.30	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
A'lo	Quloqning yiringsiz kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
yaxshi	Quloqning yiringsiz kasalliklari tashxislash Quloqning yiringsiz kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Quloqning yiringsiz kasalliklari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Quloqning yiringsiz kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
qoniqarli	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi Quloqning yiringsiz kasalliklari davolashda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
qoniqarsiz	Quloqning yiringsiz kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot № 14

Eshitish pastligi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiyasi va dispanserizatsiyasi.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Eshitish pastligini diagnostik tekshirish usullariga o'rgatish, tekshirish natijalarini mohiyatini bemorlarni umumiy klinik tekshirishlarda baxolash. Qadamma-qadam bemor va uning qarindoshlarini maslaxat o'tkazish va audiologik tekshiruvlar va ularni diagnostik mohiyatini talabalarnga tushuntirib berish. Eshitish pastligida dispanserizatsii va reabilitatsiya choralarini o'rgatish
O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

- 1.Eshitish pastligini etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
- 2.Eshitish pastligini klinik belgilari
- 3.Eshitish pastligini tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yigish va interpretatsiya.
2. Eshitish pastligibilan kasallangan bemorlarni audiologik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyaning
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Eshitish pastligi asoratlarni oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Daslabki bilimlar tahlili». Mavzu: «Eshituv analizatorining klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari».	Fayl "Qaytarish"
9.00- 9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor bir oy avval tumov bo'lgan va kasallik og'ir kechgan. Keng spektrli antibiotiklar qabul qilgan. Shundan so'ng bemor o'ng qulog'ida shovqin va eshitish pasayishi kuzatilgan. Ko'ruvda o'ng tashqi quloq yo'li toza, nog'ora parda kulrang tusda, belgilari saqlangan. Perforatsiya yo'q. O'ng qulog'ining ShG abs, spontan nistagm kuzatilmaydi. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya Neyrosensor eshitish pastligi	O'tkir yiringli labirintitning organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan xatoli talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilari Qaysi kasalliklar bosh aylanishi bilan kichadi?	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'qituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabani anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari va ichki quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Kalorik sinamani o'tkazish.	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat berib. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari va ichki quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. Kalorik sinamani o'tkazish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabani o'qituvchi avtomatik bajarishidir.	
11.30-12.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Bosh aylanishi» sindromi bor bemorlarga (yiringli labirintit, seroz labirintit, miyacha ataksiyasi va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash	Doska oldida muhokama qilish

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		mezonlari.	
12.00-12.40	Tanaffus		
12.40-13.00	Praktika	Vestibulometriya ma'lumotlarini interpretatsiyasi	Mashg'ulot papkasiga qarang
13.00-13.50	Guruhda ishlash	Talabani klinik fikrlash varagini tuldish, seroz labirintit, yiringli labirintit o'rtasida differentsial diagnostikani o'tkazish.	Labirintit fayliga qarash
13.50 – 14.30	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Eshitish pastligi va karlik tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Eshitish pastligi va karlik tashxislash savollarini tushunib yetadi. Eshitish pastligi va karlik simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Eshitish pastligi va karlik qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Eshitish pastligi va karlik davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Eshitish pastligi va karlik haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notugri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolosh me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot № 15

Karlik, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch holatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika, reabilitatsiya va dispanserizatsiya.

Mashg'ulot maqsai va vazifalari:

Karlikni diagnostik tekshirish usullariga o'rgatish, tekshirish natijalarini mohiyatini bemorlarni umumiy klinik tekshirishlarda baxolash. Qadamma-qadam bemor va uning qarindoshlarini maslaxat o'tkazish va audilogik tekshiruvlar va ularni

diagnostik moxiyatini talabalarnga tushuntirib berish. Kasallikda dispanserizatsiya va reabilitatsiya choralarini o'rgatish

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Karlikni etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
2. Karlikni klinik belgilari
3. Karlikni tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Karlikda bemorlarni audiologik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam otoskopiya
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Karlikni profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Tarkibi	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Daslabki bilimlar tahlili». Mavzu: «Eshituv analizatorining klinik anatomiyasi, fiziologiyasi va tekshirish usullari».	Fayl «Qaytarish»
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Bemor bir yil oldin tumov bo'lgan va kasallik og'ir kechgan. Keng spektrli antibiotiklar qabul qilgan. Shundan so'ng bemor o'ng qulog'ida eshitish butunlay yo'qolgan. Ko'ruvda o'ng tashqi quloq yo'li toza, nog'ora parda kulrang tusda, belgilari saqlangan. Perforatsiya yo'q. O'ng qulog'ining ShG abs, spontan nistagm kuzatilmaydi. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya Karlik	Karlikga olib keluvchi etiologik sabablar, ularni taxlili. Variantlar aytilgan zaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz kilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilari Qaysi kasalliklarni oxiri karlik bilan tugashi mumkin?	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya bo'limi.
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Eshituv analizatorini tekshirish usullari va eshitish fiziologiyasini	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari va ichki quloqni va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish.	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Tarkibi	Materiallar
	o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Kalorik sinamani o'tkazish.	Kalorik sinamani o'tkazish. Amaliy ko'nikmani O'rgatishni maqsadi talabani ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	
11.30-12.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Karlikning profilaktikasida amalga oshiriladigan chora tadbirlarlarni bosqichma bosqich muxokamasi.	Doska oldida muhokama qilish
12.00-12.40	Tanaffus		
12.40-13.00	Praktika	Audiometriya tekshiruvini muxokamasi.	Mashg'ulot papkasiga qarang
13.00-13.50	Guruhda ishlash	Talabani klinik fikrlash varag'ini tuldish, eshituv pastligi va karlikni kiyosiy tashxisoti.	Labirintit fayliga qarash
13.50 – 14.30	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
A'lo	Eshitish pastligi va karlik tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
yaxshi	Eshitish pastligi va karlik tashxislash savollarini tushunib yetadi. Eshitish pastligi va karlik simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Eshitish pastligi va karlik qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
qoniqarli	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Eshitish pastligi va karlik davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
qoniqarsiz	Eshitish pastligi va karlik haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №16. Xiqildokning kliniko-anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Kirish. Hiqildoqni klinik anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Hiqildoqni klinik anatomiyasini
2. Hiqildoqni klinik fiziologiyasini
3. Hiqildoqni zamonaviy tekshirish usullari.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yigish va interpretatsiya.
2. Hiqildoqni o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam laringoskopiyaning o'tqazish.
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa».	Fayl «Qaytarish»
9.00- 9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish		Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya Otkir laringit.	Bolalarda o'tkir laringit bo'lishi mumkin bo'lgan o'zgarishlar va ularning bola organizmiga zarari. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilari	RR prezentatsiya (SD disk) Otolaringologiya. , informatsiya manbayi–Palchun 28 bet,
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.50	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1.Laringoskopiya va Hiqildoq anatomiya va fiziologiyasini o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Hiqildoqni tekshiruvlari.	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Laringoskopiya Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidadir.	
11.50-12.50	Tanaffus		

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
12.50-13.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarining «Ovoz bo'g'ilish» berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish.
13.30-14.00	Praktika	MSKT, KT, MRT, 3D rentgen va Rentgen snimkalarini Interpretatsiya qilish.	Amaliyot fayli
14.00 – 14.50	Guruhda ishlash	Klinik fikirlash varog'ini to'ldirish, kasallik belgilarini differtial-diagnostika qilish, o'tkir laringit, o'tkir epiglotit, stenozlarni.	Sinusit dif diagnostika fayli
14.50-15.20	Mashg'ulotni yakunlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	

Joriy baholash bo'yicha talabalar bilimini baholash mezonlari (JB)

Baho	Mashg'ulot №. 16 Hiqildoqning klinik-anatomik va fiziologik o'ziga xosligi, zamonaviy tekshirish usullari
5 «A'lo»	Hiqildoqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Hiqildoqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi quloqning kasalliklarida tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy ko'nikmalarni bajaraoladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 10ta banddan iborat konspekti bor. Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema bo'yicha ximoya qiladi.
4 «Yaxshi»	Hiqildoqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Hiqildoqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi Hiqildoqning tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy kunikmalarni bajaraoladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 6-7 banddani borat konspekti bor. Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema buyicha ximoya qiladi.
3 «Qoniqarli»	Hiqildoqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Hiqildoqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi Hiqildoqning tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 2-3ta banddani borat konspekti bor Bemorlarini kuratsiya qiladi va kasallik tarixini yozadi, tashxis va davoga asoslanib, sxema buyicha ximoya qiladi.
2 «Qoniqarsiz»	Hiqildoqning klinik anatomiyasi, fiziologiyasini biladi. Hiqildoqning bolalarda o'ziga xos tuzilishini biladi Hiqildoqning tekshirish metodlarini biladi, ularni interpretatsiya qila oladi. Amaliy kunikmalarni bajara oladi. Vaziyatli masalalarni to'g'ri yechaoladi. Berilgan mavzuni mustaqil o'zlashtiradi. Rasmlar bilan 1ta banddan iborat, konspekti yo'q. Bemorlarini kuratsiya qila olmaydi va kasallik tarixini yozishni bilmaydi, tashxis va davoga asoslanib, sxema buyicha ximoya qila olmaydi.

Mavzu № 17 Hiqildoqning o'tkir kasalliklari, bolalarda o'ziga xos kechishi, zamonaviy tekshirish usullari, davolash prinsiplari, shoshilinch xolatlarda birinchi yordam ko'rsatish, profilaktika.

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga diagnostika bo'yicha bilim, ko'nikma va ko'nikmalarni o'rgatish, birinchi tibbiy yordam ko'rsatish va og'iz bo'shlig'i kasalliklari bilan kasallangan bolalarni davolash taktikasini aniqlash.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Hiqildoq klinik anatomiyasini, fiziologiyasini, bolalardagi o'ziga xosligini.
2. Hiqildoqning o'tkir kasalliklari etiologiyasi i patogenezi, tasnifini.
3. Hiqildoqning o'tkir kasalliklari klinik belgilarini
4. Hiqildoqning o'tkir kasalliklaritekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash printsiplarini
5. Hiqildoqning o'tkir stenozlari etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarini va davolash printsiplarini.

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yunaltirilgan anamnez yigish va interpretatsiya.
2. Hiqildoqning o'tkir kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyan
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan xolda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Hiqildoqning o'tkir stenozlari kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarni ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa».	Fayl "Qaytarish"
9.00- 9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Talaba uchun ma'lumot: Bemor yo'tal, ovoz bo'g'ilishi, tana haroratining ko'tarilishiga shikoyat qilib, yuqoridagi belgilar 1 kun oldin, muzdek pivo ichgandan so'ng paydo bo'lgan. Tana harorati 37,5. Ovozi xirillagan Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»
9.30-10.00	Prezentatsiya O'tkir Hiqildoq kasalliklari.	Variantlar aytilgan zaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Masalan yuqoridagi variantlardan to'g'rilar. Qaysi kasalliklar ovoz bogilish bilan kechadi?	RR prezentatsiya (SD disk, bo'lim otorinolaringologiya, papkasi " O'tkir Hiqildoq kasalliklari ", fayl "O'tkir laringo-traxeit"), – milliy yo'riqnoma «Otorinolaringologiya» V.P . Palchun. A.N Luchixin.
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
	o'qituvchi nazoratida ko'rish	bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.50	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish 1. Bevosita va bilvosita laringoskopiya	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaniq ko'nikmani avtomatik bajarishidadir	
11.50-12.50	Tanaffus		
12.50-13.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarining «Ovoz bo'g'ilish» sindromi bor bemorlarga (o'tkir laringit, o'tkir stenozlar va h.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari. Bemor 40 yoshda, qulupnayni iste'mol qilgandan so'ng, ovozi xirillashib, tobora kuchayib bordi. 15-20 daqiqadan so'ng tomoqda yutinganda og'riq paydo bo'ldi va nafas olganda qiyinlashdi. Uzoq vaqt davomida oziq-ovqat allergiyasi bilan kasallangan. LOR klinikaga olib kelingan. Ko'ruvda: hiqildoq usti tog'ayni, cho'michsimon-hiqildoq usti va vestibulyar burmalarda shishasimon shish aniqlanadi. Ovoz yorig'i 3-4 mm. Nafas olish daqiqaga 14 ta. Puls – 98 ta 1 daqiqada. Talaba uchun vazifa: 1. Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying. 2. Bemorga qanday instrumental tekshirish o'tkazish kerak? 3. Shu bemorga maslahat berib, davolashni belgilang	Doska oldida muhokama qilish.
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarining «Ovoz o'zgarishining» sindromi bor bemorlarga (papilomatoz, stenoz vah.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish.
14.00 – 14.50	Guruhda ishlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba “Bugun men qanday yangilik oldim” degan savolga javob beradi.	
14.50-15.20	Mashg'ulotni yakunlash	Tematik audiotoriyalarda, bibliotekada va simulyatsion markazlarda uzini ustida ishlash.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Hiqildoqning o'tkir kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor

4 «Yaxshi»	Hiqildoqning o'tkir kasalliklari tashxislash tashxislash savollarini tushunib yetadi. Hiqildoqning o'tkir kasalliklari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Hiqildoqning o'tkir kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Hiqildoqning o'tkir kasalliklari davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Hiqildoqning o'tkir kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolash me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Amaliy mashg'ulot №18

Hiqildoqning surunkali kasalliklari

Mashg'ulot maqsadi va vazifalari:

Talabalarga Hiqildoqning surunkali kasalliklarida diagnostik tekshirish usullarini, davolash prinsiplarini, va shoshilinch xolatlarida birinchi yordam ko'rsatish, reabilitatsiya va profilaktika choralar bilimlarini o'qitish.

O'quv jarayonini natijasi:

Talaba bilishi zarur:

1. Hiqildoqning surunkali kasalliklari etiologiyasi va patogenezi, tasnifini.
2. Hiqildoqning surunkali kasalliklari klinik belgilarini
3. Hiqildoqning surunkali kasalliklari tekshirish usullarini va umumiy konservativ davolash prinsiplarini
4. Hiqildoqning xatarli va xatarsiz o'smalari etiologiyasi, klinik belgilarini, diagnostikasi, dif. diagnostikasi, asoratlarini va davolash prinsiplarini

Talaba bajara olishi shart:

1. Maqsadga yo'naltirilgan anamnez yig'ish va interpretatsiya.
2. Hiqildoqning surunkali kasalliklari bilan kasallangan bemorlarni Rn-logik va instrumental tekshirish usullarini o'tkazishni.
3. Mustaqil ravishda bemorlarda maslaxatlar olib borishni va qadamma-qadam oldingi rinoskopiyani
4. Laborator va instrumental tekshirish usullariga tayangan holda kasallikni interpretatsiya qilish
5. Hiqildoqning xatarli va xatarsiz o'smalarida kasallik asoratlarini oldini olish va profilaktik choralarini ko'rish;

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
8.30-9.00	Talabalar bilan tanishuv. O'tilgan darsni qaytarish	Interaktiv usul «Kuchsiz halqa». Mavzu: «Hiqildoqning o'tkir kasalliklari».	Fayl «Qaytarish»
9.00-9.30	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilish yoki vaziyatli masala yechish	Mavzuga bag'ishlangan vaziyatli masalalar yechish Talaba uchun ma'lumot: Bemor yo'tal, ovoz bo'g'ilishi, tana haroratining ko'tarilishiga shikoyat qilib, yuqoridagi belgilar 1 kun oldin, muzdek pivo ichgandan so'ng paydo	Flipchart Fayl - «Klinik vaziyat»

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
		bo'lgan. Tana harorati 37,5. Ovozi xirillagan. Ko'ruvda: shilliq qavat qizargan, ovoz boylamlari pushti rangda, birmuncha infiltratsiyalangan. Ovoz yorig'i nafas olish uchun yetarlicha keng. Muhokama uchun savollar: Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va obektiv ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying Talaba uchun vazifa: 1. Shikoyatlari, anamnez ma'lumotlari va fizikal ko'ruv natijalarini hisobga olgan holda bemorga tashhis qo'ying. 2. Bemorga qanday instrumental tekshirish o'tqazish kerak? 3. Shu bemorga maslahat berib, davolashni belgilang.	
9.30-10.00	Prezentatsiya, «Bolalarda Hiqildoqning surunkali kasalliklari»	Hiqildoqning surunkali stenozi bola organizmiga salbiy ta'sirlari qanday namoyon bo'ladi. Variantlar aytilgan xaxoti talabalar o'qituvchi bilan variantlarni analiz qilib to'g'ri javobni aytishadi. Qaysi kasalliklar Hiqildoqning surunkali kasalliklariga kiradi?	RR prezentatsiya (SD disk, razdel Otolaringologi ya, papka "Hiqildoq", fayl "Surunkali"), adabiyot Otorinolaringo logiya 108 bet
10.00-11.00	Poliklinikada yoki klinikada bemorlarni shifokor yoki o'qituvchi nazoratida ko'rish	LOR klinikasida yoki poliklinikada o'kituvchi yordamida tematik bemorlarni kuratsiyasi. Talabaning anamnez yig'ishi, klinik tekshirishlar olib borishi, diagnoz qo'yishi, davolashni belgilashi va guruh bilan birgalikda baxolash.	
11.00-11.30	Amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish. 1. Bevosita va bilvosita laringoskopiyaning o'ziga xosligini muhokama qilish. 2. Bevosita va bilvosita laringoskopiyaning funksiyasini tekshirish, rentgen suratlarini va boshq. Muhokama qilish	O'qituvchi amaliy ko'nikmani talabalarga qilib ko'rsatadi. Talabalarga amaliy ko'nikma bajarish uchun vaqt beradi. HAR BIR talaba amaliy ko'nikmani o'zi BEMALOL bajarishiga ahamiyat bering. Bevosita va belvosita laringoskopiya, o'ziga xosligini bajarish va burunning anatomik va fiziologik o'ziga xosligini muhokama qilish. Amaliy ko'nikmani o'rgatishni maqsadi talabaning ko'nikmani avtomatik bajarishidir.	
11.30-12.30	Tanaffus		
12.30-13.30	Ma'ruza	Ma'ruza vaqti	
13.30-14.00	Guruh bilan klinik vaziyatni muhokama qilishni davom ettirish.	Talabalarning «Ovoz o'zgarishining» sindromi bor bemorlarga (papilamatoz, stenoz vah.k.) berayotgan tibbiy tavsiyalarini bosqichma-bosqich baholash mezonlari.	Doska oldida muhokama qilish.
14.00-14.20	Guruhda ishlash	O'tilgan darsni muhokama qilish. Har bir talaba "Bugun men qanday yangilik oldim" degan savolga javob beradi.	

Vaqt	Mavzu, o'qitish uslubi	Mazmuni	Materiallar
15.00-18.00	Mashg'ulotni yakunlash	Tematik auditoriyalarda, bibliotekada va simulyatsion markazlarda o'zini ustida ishlash.	

Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari

Baho	Joriy amaliy mashg'ulotni baxolash mezonlari
5 «A'lo»	Hiqildoqning surunkali kasalliklari tashxislash savollarga to'liq javob beradi. Tashxisni zamonaviy tasnifga asoslanib to'g'ri qo'ya oladi. Kasallikni tashxislashda klinik va klinik-laborator tekshiruv natijalarini to'g'ri baxolagan xolda ko'ya oladi. Etiologik va patogenetik asoslarga tayangan xolda bemorga davo choralarini belgilay oladi. Shoshilinch xolatlarda bemorga birinchi yordamni kursataoladi. Mavzu buyicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
4 «Yaxshi»	Hiqildoqning surunkali kasalliklari tashxislash Hiqildoqning surunkali kasalliklari tashxislash savollarini tushunib yetadi. Hiqildoqning surunkali kasalliklari simptomlari, klinik shakllari xaqida ma'lumotga ega. Hiqildoqning surunkali kasalliklari qaysi kasalliklar kirishini biladi, lekin ularni to'liq bir biridan ajrata olmaydi. Kasallikni davolashda ishlatiladigan dori vositalarini biladi. Shoshilinch yordam prinsiplarini biladi. Mavzu bo'yicha vaziyatli masalalar va testlarni yecha oladi. Konspekti bor
3 «Qoniqarli»	Kasallik to'g'risida yuzaki ma'lumotga ega. Fizikal, laborator, instrumental tekshiruvni og'zaki tushuntirib bera oladi, lekin bajara olmaydi. Hiqildoqning surunkali kasalliklari davolamda ishlatiladigan dori moddalarini sanab Bera oladi, lekin standart bo'yicha kanday olib borilishi kerakligini bilmaydi. Testlarni yechishda xatolar qiladi. Vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti bor.
2 «Qoniqarsiz»	Hiqildoqning surunkali kasalliklari haqida yuzaki yoki mutloq ma'lumotga ega emas. Klinik va laborator ma'lumotlarni talaba notug'ri tushuntirib beradi. Kasallikni standart davolosh me'zonlarini bilmaydi. Testlarni va vaziyatli masalalarni yecha olmaydi. Konspekti yo'q.

Quyidagi nazorat savollari bo'yicha talabaning nazariy bilimlari baholanadi.

1. Adenoidlar, etiologiya, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.
2. Anginalar etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.
3. Asosiy bo'shliqni klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
4. Atrofik rinit etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.
5. Burun va burun yondosh bo'shliqlarining tekshirish usullari.
6. Burun to'sig'ini qiyshayishi etiologiyasi, diagnostikasi.
7. Burun bo'shlig'ini klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
8. Burun va burun yondosh bo'shliqlarining klinik fiziologiyasi.
9. Burun yot jismi etiologiya, klinika, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.
10. Burun chipqoni, diagnostikasi, dif. diagnostikasi.
11. Burundan qon ketish yengil darajasi etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.
12. Burunni yaxshi va yomon sifatli o'smalari diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
13. Vazomotor rinit etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.

14. Vestibulyar analizatorni klinik fiziologiyasi.
15. Vestibulyar analizatorni tekshirish usullari.
16. G'alvirsimon bo'shliqni klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
17. Gipertrofik rinit etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davo
18. Ichki quloqni klinik anatomiyasi.
19. Ichki otit diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
20. Karlik diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
21. Qizilo'ngach va traxeyani klinik anatomiyasi.
22. Koxlear nevrit diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
23. Quloq yot jismi etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davosi.
24. Quloq chirki (Sernaya probka) etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
25. Quloqni yaxshi va yomon sifatli o'smalari diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
26. Labirintit diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
27. Menyer kasalligi diagnostika, dif.diagnostika, birinchi yordam.
28. Otokleroz diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
29. Paratonzillar xuppoz diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
30. Peshona bo'shlig'ini klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
31. Surunkali faringit etiologiya, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash
32. Surunkali rinit(tumov) etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
33. Surunkali sinusit diagnostika, dif.diagnostika.
34. Surunkali tonzillit (asoratlanmagan) etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif. diagnostika, davolash.
35. Surunkali o'rta otit (asoratlanmagan) etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
36. Tashqi burunni klinik anatomiyasi va topogafiyasi.
37. Tashqi quloqni klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
38. Tashqi otit etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
39. Tashqi eshituv yo'li yot jismlari etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
40. O'rta quloqni klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
41. O'tkir rinit, etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash
42. O'tkir sinusit, diagnostika, dif.diagnostika, birinchi yordam.
43. O'tkir faringit etiologiya, klinika, diagnostika, dif.diagnostika.
44. O'tkir asoratlanmagan o'rta otit etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
45. O'tkir laringit (stenozsiz) etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash.
46. O'tkir faringit etiologiya, klinika, diagnostika, dif.diagnostika, davolash
47. O'tkir epiglotit, diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
48. Xalqum limfadenoid halqasini fiziologiyasi.
49. Xalqumni klinik anatomiyasi.
50. Xalqumni klinik fiziologiyasi.
51. Xalqumni tekshirish usullari.

52. Xalqumning yaxshi va yomon sifatli o'smalari diagnostika, dif. diagnostika.
53. Hiqildoq, traxeya va qizilo'ngachni klinik fiziologiyasi.
54. Hiqildoqni klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
55. Hiqildoqni surunkali stenozi, diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam.
56. Hiqildoqni tekshirish usullari.
57. Eshitishni pasayishi diagnostika, dif. diagnostika, birinchi yordam
58. Eshituv analizatorini klinik fiziologiyasi.
59. Eshituv analizatorini tekshirish usullari. Bolalarda o'ziga xosligi.
60. Yuqori jag' bo'shlig'ini klinik anatomiyasi, bolalarda o'ziga xosligi.
61. Burun to'sig'ining perforatsiyasi, sabablari, davolash usullari.
62. Burun-halqum angiofibromasi, etiologiyasi, klinikasi, tashxislash va davolash usullari.
63. Xoanalar atreziyasi, klinikasi, tashxislash va davolash usullari.
64. Quloq tug'ma anomaliyalari, etiologiyasi, klinika, tashxislash va davolash sabablari.
65. Ikkilamchi angina turlari, etiologiyasi, klinika, tashxislash va davolash usullari.
66. Paroksizmal bosh aylanish sabablari, klinikasi, tashxislash va davolash usullari.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Dadamuxamedov A.N., Omonov Sh.E. Bolalar otorinolaringologiyasi. Toshkent, 2005.
2. Dadamuxamedov A.N. Bolalar otorinolaringologiyasi. Toshkent, 1999.
3. Otorinolaringologiya. S.A.Hasanov, N.X.Vohidov. Toshkent. Sano-standart nashriyoti. 2013.
4. Yuqori nafas yo'llari kasalliklari. Xasanov S.A., Vaxidov N.X. Toshkent. Voris-nasnriot. 2008.
5. Amaliy otorinolaringologiya. Xodjaeva K.A. Tashkent 2005.
6. Amaliy otorinolaringologiya. Xodjaeva K.A. Tashkent. Iqtisod-molia 2005.
7. Amaliy otorinolaringologiya. Xojaeva K.A. Tashkent. Iqtisod-molia 2006.
8. Bolalarda surunkali yiringli otit ommaviy axborot vositalari. Xasanov S.A., Omonov Sh.E. Toshkent. Uzb. Mil. Entsikl. 2010y.

Qo'shimcha adabiyotlar

9. «Burun, tomoq, quloq kasalliklari» (Rus tilida), V.T. Palchun, N.A. Preobrajenskiy, M., Meditsina, 1980g.
10. «Bolalar otorinolaringologiyasi» (Rus tilida), Yu.B.Isxaki, L.I.Kalshteyn, Dushanbe, Maorif, 1984g.
11. «Otorinolaringologiya», V.T. Palchun, V.T.Magomedov, L.A. Luchixin Moskva, «Meditsina», 2007g.
12. « Otorinolaringologiya», V.T.Palchun, A.I.Kryukov, Moskva, «Litera», 2001g.
13. « Otorinolaringologiya atlas», V.A.Gapanovich, V.M.Aleksandrov, Minsk, 1989g.
14. « Burun, tomoq, quloq kasalliklari», V.A.Gapanovich, V.M.Aleksandrov, Moskva, «Meditsina», 1991g.
15. « Otorinolaringologiya ». Pod. red. Soldatova I.B. Sankt -Peterburg, 2001.

16. « Bolalar otorinolaringologiyasi », Bogomilskiy M.R., Moskva GEOTAR, 2001g.
17. « Otorinolaringologiya sirlari ». Jafek B.U. Sankt -Peterburg, Nevskiy dialekt. 2001.
18. Head and Neck surgery Otolaryngology.Philadelpnia. Lippincott. 1998
19. Neromonitoring in Otology and Head and Neck Surgery. Editors Kartush J.M. Bouchard K. New York. RavenPress.
20. Pediatric Otolaryngology 1st Edition. Skott R Schoem, David H Darrow. American Academy of Pediatrics, 1 edition. 2012
21. Essential END 2st Edition. Rogan J.Corbrige.CRC Press,2 edition. 2011

Internet saytlari

www.Ziyo.net

www.rhynology.ru.

www.ORTL.com.

www.ent.com.

Glossariy

Xo'ppoz to'qimada chegaralangan yiringlash.

Adenoidlar Adenoid o'sishi, burundan nafas olish qiyinlashishi.

Angina -tomoq og'rishi bilan kechuvchi tanglay murtagina yallig'lanishi.

Anosmiya – hid sezmasligi.

Otantrit – g'orning yallig'lanishi.

Asfiksiya (sterasterahaling: o'tkir) - gipoksiya va giperkapniya, nafas olish va qon aylanishining buzilishi bilan namoyon bo'ladi.

Atofonia (Sinh. Timpaniya) eshituv nayidagi patologik jarayon tufayli o'z ovozi kuchli eshitish.

Gaymorit -Sinusit – gaymor bo'shlig'ida shilliq qavatining yallig'lanishi.

Giptremiya - qizarish.

Giposmiya - hid sezishning pasayish.

Karlik- bu etishning yoqligi.

Hiqildoq- nafas olish tizimi va vokal burchagidan va shilliq pardalarning harakatlanishi va ovozni shakllantirish.

Disfagiya - yutishning buzilishi.

Labirintit (Ichki quloq) - ichki quloqning yallig'lanishi.

Mastoidit-so'rq'ichsimon o'simta shilliq qavatining yallig'lanishi.

Mezotimpanit – nog'ora pardoning taranglashgan qismida yallig'lanish.

Otolgiya- bu quloqda og'riq.

Otit- unda o'rta quloqning shilliq qavatining yallig'lanishi.

